

„[A]lapvetően mindenki a konszenzust kereste...”

Interjú Horváth Józseffel¹

Főtitkár úr, kérjük, elevenítse fel, hogyan kezdődött az egyetemi integráció előkészítése!

Két köre volt az előkészítésnek. Az első körben én magam nem vettem részt, az gyakorlatilag az elvi előkészítés volt. Ebben az időszakban a három minisztérium mint fenntartó a három jogelődnél egyezkedett a célokról, és ott dőlt el az egyetem létesítése, majd elkezdődött az integráció előkészítése. A tárgyalásokon a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumot Kis Norbert képviselte, a Belügyminisztériumot Janza Frigyes, a Honvédelmi Minisztériumot pedig Fodor Lajos korábbi vezérkari főnök, akkor a honvédelmi tárca közigazgatási államtitkára. Ők hárman juttatták el a kérdést az elvi döntésig. Azt nem tudom, hogy ezeken a tárgyalásokon Gál András Levente vagy Navracsics Tibor jelen volt-e. Az elvi döntés után, 2010 decemberében megszületett az a kormányhatározat, amely az egyetem létrehozásáról szólt. Ezt követően kezdte el Kis Norbert mint miniszteri biztos a Fenntartói Testületet összerakni, és akkor alakultak meg a különféle munkacsoportok, bizottságok, illetve tisztázódtak, hogy kinek mi a feladata. 2011 márciusában jött ki a törvény a Nemzeti Közszolgálati Egyetemről. Amikor a Fenntartói Testület már rendszeresen működött, 2011 májusában, Kis Norbert révén tagja lettem a gazdálkodás kérdéseivel foglalkozó bizottságnak. De valójában már korábban is bekapcsolódtam az előkészítő munkálatokba, mert a törvény szövegét én is véleményeztem.

Milyen minőségben végezte az előkészítő munkát?

Az egészbe úgy keveredtem bele, hogy a Magyar Államkincstárnál dolgoztam, ahol 2011-ben létrehozták a kincstári főfelügyelői rendszert. Kis Norbert a Nemzeti Közigazgatási Intézet gazdasági főigazgatóján keresztül jelezte, hogy szeretné, ha a Corvinus Egyetemre kerülnék kincstári főfelügyelőnek. Azt akarta elérni, hogy én felügyeljem a Közigazgatástudományi Kar kiválását, és biztosítsam a kar érdekeit a vagyonmegosztás során. Én ebbe bele is egyeztem, a Corvinusra kértem magam, ahol 2011 áprilisában ki is neveztek kincstári főfelügyelőnek. Hivatalosan ekkor kért fel Norbi, hogy vegyek részt a Gazdálkodási Előkészítő Bizottság munkájában is, amelynek felállítását a Nemzeti Közszolgálati Egyetemről szóló törvény írta elő.

¹ Horváth József 2012–2019 között az NKE főtitkára volt. Az interjú 2017. július 5-én készült az NKE-n (Budapest, Ludovika Főépület).

Ez azt jelentette, hogy a feladataim közé tartozott – értelemszerűen nem a Kincstár, hanem az integrációt előkészítők részéről – az új egyetem megszervezésében való közreműködés. Sosem felejttem el, összeültünk a Nemzeti Közigazgatási Intézet oldaltermében, Szedres László a Rendőrtiszti Főiskoláról, Petőházi Antal a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem gazdasági vezetője, valamint minisztériumi emberek. Norbi bejelentette a bizottság megalakulását, majd odafordult felém, és bemutatott engem mint elnököt. Ezt velem előtte nem is közölte. Így lettem a Gazdálkodási Előkészítő Bizottságnak, a GEB-nek az elnöke.

Mi volt a Gazdálkodási Előkészítő Bizottság feladata? Mikor kezdte meg a tényleges működését?

A bizottság fő feladata az volt, hogy a vagyon átadását-átvételét és az egyetem költségvetését előkészítse. A vagyonnal kapcsolatos kérdések egészen a gépjárművek megosztásának szintjéig mentek le, de döntést igényelt az is, hogy milyen ingatlanokat fogunk használni, mi lesz, ami vagyonkezelésbe kerül, mi az, ami csak használatba és így tovább. Teljes mélységében föl kellett tární a gazdálkodás témakörét, mert mind a három integrálásra váró egység teljesen másképp működött, mindenhol más viszonyok uralkodtak. Senki nem tudta pontosan, hogy kell egy ilyen folyamatot kezelni, én magam sem. Nagyjából 2011 nyaratól a Fenntartói Testület üléseire már előterjesztéseket is kellett készítenünk. Rengeteg kérdés merült fel a bizottságban: foglalkoztatás, létszámgazdálkodás, bér-gazdálkodás; milyen bérszintek vannak az egyes jogelőd intézményekben, a Rendőrtiszti Főiskolán, a Közigazgatástudományi Karon, és a Zrínyin, ezeket a szinteket hogyan kell kezelni, mit csináljunk annak érdekében, hogy ezek közelítsenek egymáshoz. Akkortájt gyakorlatilag két munkahelyem volt: a fő munkahelyem a Magyar Államkincstár Költségvetési Főfelügyelősége a Corvinus Egyetemen, a másik pedig a Gazdálkodási Előkészítő Bizottság. Ott ültem a Corvinus új oktatási épületében a rakparton, a Sőházszal szemben, és volt egy iroda a Közigazgatástudományi Karon, a Ménesi úton, ahol kialakítottam egy kis munkacsoportot három-négy emberrel, akik ebben a munkában aztán elkezdtek aktívan részt venni. 2011 szeptemberére az arányok átfordultak, és az egyébként nem főállásban végzett bizottsági munka már majdhogynem elvitte a teljes munkaidőmet, de hát közben kellett csinálni a főfelügyelői munkát is. Mondhatni, kettős életet éltem. A Magyar Államkincstár elnöke, Thuma Róbert tudta ezt, ő engedélyezte, tehát nem fű alatt ment ez a dolog. Amikor aztán gyakorlatilag mindent előkészítettünk, költségvetést, vagyonátadási jegyzőkönyveket, bér- és létszámgazdálkodási koncepciót, és a Fenntartói Testületben mindent jóváhagytak, jött maga az egyetemlétesítés 2012 január 1-jével. Akkor megkértek, hogy maradjak az egyetemen gazdasági főigazgatóként. Erre mondtam, hogy nekem nincsen közigazdasági végzettségem, és azért kerültem az integrációba,

mert a Kincstár közpénzüggel és államháztartással foglalkozik, és ilyen értelemben rendelkeztem költségvetési gyakorlattal. Bár a törvény, ha nagyon akarnánk, megengedte volna, mert nem írta elő a kötelező közigazdasági végzettséget, de hát ez mindenképpen erőltetett dolog lett volna. Ezért aztán felmerült, hogy a főtitkári pozíciót pályázzam meg az egyetemen.

Erről az Ideiglenes Szenátus döntött?

Persze, rendes pályázatot írtak ki, a gazdasági főigazgatói és a főtitkári tisztségre is. Az Ideiglenes Szenátus valamikor 2011 decemberében döntött a pályázatokról, mert januárban úgy kezdtünk, hogy a pozíciók már be voltak töltve. A legszebb az egészben az volt, hogy közben még jelentős vita ment az egyetem központjának elhelyezéséről. Több lehetőség is volt, aztán amikor eldőlt, hogy végül is a Hungária körúti campusra fogunk menni, akkor ott elő kellett készíteni a helyeket. 2011. december 20-a környékén elkezdtem bejárni a Hungária körútra, ott pár irodát kijelöltünk egyetemi központnak, karácsony és újév között ezeket életképpessé, használhatóvá szerveztem, majd a következő év január 3-án – azt hiszem, arra a napra esett az első munkanap – ott vártam reggel a rektort. Négyen vagy öten kezdtük el működtetni az egyetemet, ekkora volt a stáb, amellyel indultunk.

Ha pontosak az információink, a Hungária körúti laktanyát és campust a Honvédelmi Minisztérium ajánlotta fel ingyenesen, rezsiköltség megfizetése nélkül.

Így van. Volt olyan alternatíva, hogy külső helyszínen helyezik el az ideiglenes egyetemi központot, vagy hogy esetleg a Ménesi úton, de aztán a Honvédelmi Minisztérium felajánlotta a Hungária körúti létesítményt. Ez tűnt a legpraktikusabbnak és a legészszerűbb megoldásnak, mert nem nekünk kellett üzemeltetéssel, működtetéssel meg minden hasonlóval foglalkozni. Azt tudni kell, hogy a gazdasági főigazgatói pályázat nem volt eredményes, ezért itt csak megbízás volt, amit Szedres László kapott. Ez okozott egy kis bizonytalanságot, mert sok szempontból Laci is úgy tekintett rám, hogy én vagyok az, aki rendes választással tölti be a pozícióját, így sok gazdasági ügyet nekem kellett intézni.

Mielőtt Kis Norbert hívta volna, hallott erről az integrációs elképzelésről?

Semmit az égegyadta világon.

Korábbi integrációs kísérletekről sem?

Nem nagyon. Valamennyit foglalkoztam felsőoktatással 2010 előtt, mert a Kincstárnak volt delegálási joga a felsőoktatási intézmények gazdasági tanácsaiba. A felsőoktatási intézmények kormányzati gazdasági ellenőrzése ugyanis mindig probléma volt, és ezért folyamatosan kiépítettek egy szisztémát, amely aztán a kancellária-rendszerhez vezetett. Korábban úgy volt, hogy véleményező testületként gazdasági tanácsokat hoztak létre az egyetemeken, részben minisztériumi delegáltakból, részben felkért szakértőkből, és ezekbe a gazdasági tanácsokba az államkincstár is küldhetett egy embert. Először a képzőművészeti egyetemen, majd a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemen képviseltem a Kincstárt, összesen nagyjából három évig. Tehát volt képem a felsőoktatási intézmények gazdálkodásáról, költségvetéséről, de nem foglalkoztam a felsőoktatás egyéb kérdéseivel. A fúziós törekvésekről sem tudtam, csak akkor, amikor Kis Norbert megkeresett ebben az ügyben, onnantól kezdve viszont már részt is vettem benne.

A főtitkári pozíciónak mi volt akkor a tartalma? Miben különbözik a mostanítól?

A Nemzeti Közszerológati Egyetemról szóló törvények gyakorlatilag nem rendelkeznek a gazdasági főigazgató és a főtitkár tisztségéről, ezért a felsőoktatási törvény szabályai voltak érvényesek. Akkor még nem volt kancellária-rendszer. A felsőoktatási törvény értelmében a gazdasági főigazgató pozíciója volt az erősebb, a gazdasági ügyekben rektorhelyettesi pozíciónak felel meg, a főtitkár pedig az egyetemi adminisztrációt vezette. A magyar felsőoktatásban eltérő modellek léteztek. A Corvinus Egyetemen a főtitkári pozíció gyenge volt, szűk jogkörrel, nagyjából egy dékáni titkárságvezető szintjének felelt meg, máshol viszont a főtitkár egy ténylegesen erős adminisztratív vezető volt.

Itt ez utóbbi modell valósult meg...

Ezen az egyetemen úgy alakult, hogy miután az előkészítésben nagyon kevesen vettünk részt, hozzám került a humánpolitika, a bérgazdálkodás, a létszámgazdálkodás, a jogi előkészítés, az informatika és a vagyongazdálkodás. Mi csináltuk meg, pár munkatárssal a költségvetést is, természetesen Kis Norberttel, valamint a rektor úrral és a Fenntartói Testülettel egyeztetve. Ezért pozícióm a Gazdálkodási Előkészítő Bizottság elnökéként a gazdasági főigazgató feladatának is megfelelt, de volt benne minden más is. Így aztán a főtitkárra kicsit úgy tekintettek, mint aki az egyetemen minden adminisztratív kérdésben összefogja a feladatokat, és persze bizonyos esetekben irányítja is. Ráadásul már 2011-ben – még csak a gondolkodás

sztintjén – megindult a Ludovika Campus-projekt előkészítése, és ebben én is részt vettem, a beruházások felügyeletével. Tehát egy nagyon erős főtitkári pozíció jött létre, nagy feladatkörrel.

Az egyetem alapítása és a campus tervezése egymástól függetlenül indult el?

Nem. A kezdetektől megoldásra várt az egyetem valamilyen új, egységes elhelyezése. A kormány már 2011-ben eldöntötte, hogy az Orczy-park és környéke alkalmas lehet erre a célra, és megkezdődtek a feltárások. Ez vagyoni jogilag rettenetesen szabdalt terület volt, rengeteg tulajdonossal, ezért az volt az elsődleges döntés, hogy a Ludovika főépülete legyen az egyetem központja, és aztán az Orczy-parkból és környékéből alakítsák ki az új egyetemi campust a vagyoni jogi kérdések, tulajdonviszonyok tisztázása után. Nagyon keservesen indult meg az előkészítés, de aztán elég jól haladt.

Miért nem jött létre a Nemzeti Közszerolálati Egyetemen kancellári rendszer?

Amikor megjelent a felsőoktatási törvény módosításának tervezete a kancellári rendszer bevezetéséről, föl hívtam a figyelmet arra, hogy egyetemünkön ez nagyon furcsa lenne, mert itt a már működő Fenntartói Testület a Nemzeti Közszerolálati Egyetemről szoló törvény értelmében olyan jogkört gyakorolt, amely sokkal erősebb, mint bármely egyetemi kancelláré ma. Ha nálunk bevezették volna a kancellária-rendszert, akkor a kancellár jogköre ütközött volna a Fenntartói Testületével, például a költségvetés kérdésénél. Az egyetem költségvetését és elszámolását ugyanis a Fenntartói Testület hagyja jóvá, ezenkívül kiadja a képzésfejlesztési és intézményfejlesztési terveket is. Vagyis teljes körű szakmai felügyeletet gyakorol az egyetem felett. Nálunk tehát egyszerűen nem volt értelme a kancellária-rendszernek. Hozzáteszem, a mai napig ez a helyzet, így nekünk szigorúbb a fenntartói ellenőrzésünk, mint a többi egyetemé.

Ezt az ellentmondást a jogalkotó nem vette figyelembe?

Az ezzel kapcsolatos egyeztetést az illetékes tárcával, a Nemzeti Erőforrások Minisztériumával lefolytattuk. A Fenntartói Testület maga is egyetértett azzal, hogy a kancellári rendszer bevezetése a közszerolálati egyetemen ellentmondásos helyzetet idézne elő. A minisztérium elfogadta a felvetést, így aztán gyakorlatilag mi készítettük elő a felsőoktatási törvény módosításának ránk vonatkozó részét, egy-két bekezdését én magam írtam meg. A jogszabály-módosítás ebből a szempontból egyetemünket külön kezelte. Ezt a mai napig helyesnek tartom. Ebből a helyzetből aztán az következett, hogy a kancellár jogkörének egy részét a Fenntartói Testület gyakorolja, viszont a napi működés során felmerülő számos ügy elintézéséhez az NKE-n meg kellett hagyni

a gazdasági főigazgató és a főtitkár – korábbi felsőoktatási törvény szerinti – pozícióját is, egyedülálló módon az állami fenntartású felsőoktatási intézmények között.

Ha már a Fenntartói Testület szóba került, a hármas ágazati fenntartás menyire nehezítette vagy lassította az egyetem működését?

A Nemzeti Közszerolálati Egyetemről szóló törvény kimondja, hogy a Fenntartói Testület egyhangú döntéssel dönthet mindenben. A törvényhozó ezzel gyakorlatilag beépített egy egyeztetési kényszert, és a konszenzus keresésére kényszerített minden testületi tagot. Enélkül működésképtelenné válhatott volna az egyetem. Elég volt azt mondani, hogy valaki tartózkodik, még nem tud dönteni – volt erre példa –, és akkor az a kérdés nem ment tovább, vagy újra elő kellett venni. Úgy láttam, hogy a Fenntartói Testület tisztában volt a felelősségével, és az egyetem létesítése nagyon erős kormányzati szándék volt, ezért mindenki a megoldásokat, az együttműködést kereste. Nagyon sok olyan ügy volt, ami nem dőlt el elsőre, volt második, sőt harmadik kör is, mert minden érdeket kezelni kellett. Az első költségvetés összeállításánál, a bázis meghatározásánál nagyon nem volt mindegy, hogy a belügytől, a Honvédelmi Minisztériumtól, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumtól milyen forrás hogyan kerül át, mekkora összegben és mit ismernek el. Kormány-előterjesztéseket kellett készíteni, forrásátcsoportosítást tervezni, ezeket a költségvetésbe illeszteni. A tárcák képviselői természetesen tárcaérdekeket is képviseltek, akár vagyoni, akár oktatáspolitikai, akár más szakmai kérdésekben, de egyébként alapvetően mindenki a konszenzust kereste, és szerintem a Fenntartói Testület az egyetem működését nem lassította. Viszont az igaz, hogy ilyen szintű fenntartói ellenőrzés és irányítás egyetemen sincsen. Ennek rengeteg előnye van: nagyobb az érdekérvényesítő képesség, gyorsabb a reagálási lehetőség, erősen időzöjeles hátrányt legfeljebb az jelenthet, hogy nagyon szem előtt van az egyetem, mindenről folyamatosan be kell számolni. Azt tudom mondani, hogy ez attitűd kérdése – ha az embernek tiszta a lelkiismerete, és jól működteti a rendszert, akkor maga a rendszer sem gördít akadályt a jó működés elé. Azt hiszem, hogy az egyetem és a Fenntartói Testület együttműködése optimális. Ki merem mondani: jó pár kérdésben a testület bölcsessége kifejezetten segíti az egyetemet, hogy ne rohanjon előre, de ne is maradjon le, tehát a változásokat egyszerre generálja és kontrollálja.

A parlamenti vita során elhangzott olyan vélemény is, hogy ez a fenntartói konstrukció szükségképpen valamilyen fegyvernemi villongást hozhat magával.

Bekövetkezhett volna, de nem következett be. Szerintem nagyon jó hatással volt a Belügyminisztérium és a Honvédelmi Minisztérium egyébként korábban nem

felhőtlen viszonyára az, hogy a Fenntartói Testület mértéktartó volt, ezért rengeteg képzési és kompetenciakérdést lehetett rendezni.

Melyik fegyveres testület vagy tárca szorgalmazta jobban az integrációt?

Ezt nem tudom megmondani. Korábban felmerült már az Államigazgatási Főiskola – a Corvinus Közigazgatástudományi Karának jogelődje – és a Rendőrtiszti Főiskola esetleges fúziója vagy együttműködése. A Honvédelmi Minisztérium egy ilyen egyesülésben nem akart részt venni, de 2010-ben nagyon fontossá vált, hogy a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen valami történjen, egy sokkal erősebb, határozottabb katonai irányzatot, katonai szocializációt is megvalósító képzést akartak, és ehhez le kellett építeni az ottani civil szakokat. A kormányzat oldaláról pedig egyfajta optimalizáció folyt a felsőoktatásban, mivel a kis egyetemek nem bizonyultak túl életképesnek, ezért itt is jelentkezett egy integrációs igény. A Zrínyi és a Rendőrtiszti Főiskola – mint egyedi képzést nyújtó intézmények – magukra maradtak volna, mert nagyobb egyetemekhez nem csatlakozhattak. Mind a kettőnek partnerre volt szüksége, az egyébként is leromlott infrastruktúrájú Rendőrtiszti Főiskola előtt ráadásul megnyílt a lehetőség, hogy egyetemi karrá alakuljon. Én úgy láttam, hogy mind a két tárca – eltérő okok alapján – egyfajta pragmatikus szükségszerűségből szorgalmazta a fúziót.

Voltak esetleg mégis olyan véleménykülönbségek, amelyek fontosnak tűnnek így utólag, vagy fontosak lehettek akkor?

Erről Janza tábornok és Fodor Lajos tudhat többet, ők hozták az elvi döntést. Akadtak olyan ügyek, amelyekben nem volt teljes körű egyetértés, így nagy vita alakult ki például a nemzetbiztonsági képzés felügyelete körül. Itt az a döntés született, hogy a Belügyminisztérium és a Honvédelmi Minisztérium közösen látják el a jogkört, mert a nemzetbiztonságnak van katonai és polgári ága is, ezért egyik tárca sem engedhette át képzésének felügyeleti jogát a másiknak. Hasonló vita volt a katasztrófavédelemmel kapcsolatban is, amely alapvetően rendészeti típusú képzés, de nagyon sokáig a Honvédelmi Minisztérium biztosított hozzá hátteret. Ez a probléma viszonylag jól és hamar tisztázódott, és az lett a megoldás, hogy a civil katasztrófavédelmi képzéseket kivezették, és a hivatásos képzés került előtérbe, amely már egyértelműen a belügyhöz tartozott. De hangsúlyozom, én az egyetem gazdasági hátterét, funkcionális működését szerveztem, szakmai, szakmapolitikai kérdésekben nem adtam véleményt soha, és nem is fogok, mert azt gondolom, hogy nem az én területem.

A három intézmény milyen állapotban és milyen kondíciókkal vett részt az integrációban? Milyen tapasztalatokat szerzett erről a Gazdálkodási Előkészítő Bizottságban?

Mind a három jogelő intézmény teljesen eltérő módon működött, ahány ház, annyi szokás elven. Eltért a bérrendszer, a létszámhelyzet, a gazdálkodási modell, az infrastruktúra, az informatikai rendszer, tehát szinte minden más volt. Nem rendelkezett központi informatikai rendszerrel a Rendőrtiszti Főiskola, máshol a Neptunt használták, a Corvinus Egyetemen a Közigazgatási Kar gazdálkodását teljesen központosították, tehát annyira eltérő volt a három kar, a három intézmény, hogy rettentően nehéz volt közös nevezőket találni. Mások voltak a pénzügyi kondíciók, a saját bevétel mértéke. A vagyon kérdése a Rendészettudományi Karnál volt a legegységelműbb: saját campus, amelyet majdnem egy tollvonással az új egyetemhez lehetett rendelni. A Honvédelmi Minisztérium esetében a vagyont meg kellett osztani, ott nem is kaptunk vagyonkezelői jogot. A Corvinus Egyetem állományából ki kellett venni a Ménesi úti ingatlant. Mindenütt eltérő problémák voltak, rettentő messziről kezdtük az egységesítést. Mindenki, aki részt vett ebben, a saját módszertanát, a saját addigi tapasztalatát próbálta érvényesíteni. Valószínűleg ebből a szempontból volt szerencsés a jelenlétem és elnöki működésem a Gazdálkodási Előkészítő Bizottságban, mert kívülről jöttem, és a Magyar Államkincstár fővárosi és Pest megyei igazgatójaként, azt lehet mondani, hogy tekintélyes államigazgatási pozíciót töltöttem be. Így elfogadták tőlem, hogy valami egységes rendszer felé menjünk. Említhetném a bérszámfejtés kérdését például. A Rendőrtiszti Főiskolán a Kincstár végezte központosítva a bérszámfejtést, ott is csak azért, mert korábban a Belügyminisztérium egy az egyben bekerült a központi számfejtésbe. A másik két egyetemen teljesen más számfejtő rendszer volt. Az új egyetemen nem lehetett többfajta rendszer, egy mellett kellett elkötelezni magunkat. Azt javasoltam, hogy miután a kormányzat amúgy is a központosított rendszert akarta, hát válasszuk azt. Ezzel abszolút úttörők lettünk a felsőoktatásban, az első egyetem voltunk, ahol a központosított illetményszámfejtést bevezettük. A Kincstár nagyon örült ennek, mert ezzel be lehetett bizonyítani, hogy ez a rendszer a felsőoktatásban is működik. Sok-sok ilyen részlet volt, az egységesítés rengeteg nehézséggel járt, a három karnál, a három intézménynél nagyon mások voltak az alapvetések.

Az épületekben, felszereltségben is nagy különbségek voltak. Ez bérekben és másban is megmutatkozott?

Mindenben, mindenben.

Mindezeket sikerült egy szintre hozni?

A kezdetektől nagyon fontos cél volt, hogy az integrációt meg kell valósítani ezeken a területeken is. Egyrészt nagyon komoly infrastruktúra-integrációt például – ez alatt elsősorban az informatikai rendszert értem, és a fizikai ellátást, azt, hogy mit és hogyan tudunk biztosítani az egyetemi alkalmazottaknak és hallgatóknak. Másrészt határozott és tudatos törekvés volt a bérek közelítésére, kiegyenlítésére. Ezt az egyetem egyébként folyamatosan végzi, a Fenntartói Testület egyetértésével, támogatásával. A bérkiegyenlítés több lépcsőben történt, ma már azt mondhatjuk, hogy ezek a különbségek alapvetően eltűntek. Maradtak eltérések a hivatásos állomány és a közalkalmazottak bérezési rendszerében, ez a hivatásos állomány szolgálati jogviszonyáról szóló törvényből,² a honvédek jogállásáról szóló törvényből³ és a közalkalmazotti jogállásról szóló törvényből⁴ következik. Más a katonák, más a rendőrök bérezése, és megint más a közigazgatási bérrendszer. Ebben teljes egység nem lesz, de ma már azt mondhatjuk, hogy az azonos munkakörben foglalkoztatottak a különböző karokon nagyjából azonos munkabért kapnak.

A három kar különböző szintű ellátottsága, szabályrendszere okozott-e nehézségeket az első években, okozott-e súrlódásokat? A vezetők kiválasztásában volt-e ennek szerepe?

Azt gondolom, hogy a rektorunk, amikor várományosa lett ennek a beosztásnak, nagyon tudatosan készült arra, amivel ez a pozíció járhat. Már 2011 őszétől bekapcsolódott a Fenntartói Testület munkájába, minden ülésen jelen volt, minden előterjesztésen dolgozott, a költségvetés összeállítása során és minden más ügyben tárgyalt, véleményt mondhatott, ez akkor még tényleg csak véleménynek számított. Talán azt mondhatom, szerencsés volt, hogy kívülről jött az egyetem élére. Szerintem a Fenntartói Testület elég tudatosan arra törekedett, hogy ne a karokról válasszon, mert ha valamelyik karról került volna ki a rektor, az súrlódási pont lett volna, és ellenállást váltott volna ki a másik két karnál. Voltak azért ellenérzések az egyesüléssel szemben... Ebben a helyzetben valószínűleg jól tett, hogy kívülről jött vezetők jelentek meg, akik azt mondhatták, hogy ők se nem katonák, se nem rendőrök, se nem a harmadik karból érkezők, egységes rendszert akarnak megcsinálni, és igyekeznek mindenkre odafigyelni. Gondoljuk azért el, jön két vagy három civil vezető, és nem tudják, hogy a rendészeti vagy honvédelmi területen mit kell tenni, milyenek a szokások. Hadd mondjak erre egy példát: 2011. december végén

² Hszt.

³ Hjt.

⁴ Kjt.

a Hungária körúti leendő campuson dolgoztam az előkészítéssel kapcsolatos feladatokon. Kijöttem az épületből a nap végén, és mentem a Hős utcai villamosmegállóba, amikor hallottam, hogy valaki mondja: „jelentkezem”. Nem gondoltam, hogy nekem mondja, aztán megint hallottam: „jelentkezem”. Akkor odafordultam, majd megint mondja: „jelentkezem”. Azt sem tudtam, ki mondja, miért mondja. Utána esett le, hogy persze, hát ő itt oktató, neki az a természetes, ha jön egy előjáró, akkor jelentkezik nála. Akkor már az Ideiglenes Szenátus döntése alapján lehetett tudni, hogy én leszek az előjárója, és e szerint köszönt nekem. Én meg azt sem tudtam, mit kezdjek egy ilyen köszönéssel. A campus éttermében is tisztelegtek nekem, és jelentkeztek nálam. Ezt meg kellett tanulnom, mert én nem laktanyában éltem, a Hungária körúti campus pedig elvégre egy laktanya. 2011-ben a Fenntartói Testület számára határozott dilemmát jelentett, hogy ha az úgynevezett egyenruhás, fegyveres karokat a civil kar „húzza be”, akkor lazulni fog a fegyelem, ha pedig fordítva történik, akkor viszont a civil karon jelenik majd meg egyfajta túlzott fegyelem. Itt – némileg váratlanul – a szerintem helyes alternatíva érvényesült, vagyis a közigazgatási kar vált fegyelmezettebbé, persze ezt nem mindenki tekintette pozitív fejleménynek.

2012 januárja, az egyetem megalakulása után a három kar milyen gyorsan tudott átállni a központi gazdasági irányítás, költségvetés rendszerére?

A központosítás még 2011-ben tudatos döntés volt a Fenntartói Testület részéről, és a rektor úr is csak úgy vállalta el a megbízatást, hogy erős jogköröket kapott a létszám- és bérgazdálkodásban, illetve a költségvetés végrehajtásában. Ennek több oka volt. Az egyik az, hogy a költségvetés készítése során csak nagyon szűk létszám- és bércerkeret kaptunk az egyetemi központ létrehozására, ezért a három kar személyi állományából kellett azt kialakítani, áthelyezésekkel és létszámcsökkentéssel. Ez elég nagy feladat volt. Szerencsére viszonylag sok üres álláshely állt rendelkezésre a három karon, és azonnal létszámstopot vezettünk be. A következő lépésben a betöltetlen státusokat áttették az egyetem központi adminisztrációjához, majd rektori döntéssel felvételt hirdettek meg ezekre. Így jött létre a központi humánpolitikai szerv: több karról hoztunk át embereket, a karokon addig nem létező pozíciókra pedig újakat vettek fel. Biztos, hogy ez a rendszer szokatlan volt a karoknak, de a Corvinus Egyetemen is központosították a gazdálkodást, ezért a közigazgatási karnak ezt könnyebb volt elfogadni. A másik két kar eleve centralizáltabb volt, szabálykövető emberekkel, akik tudomásul vették ezt a rendszert. Talán a Zrínyi okozta a legnagyobb gondot, de szerintem ott egy kicsit megnyugvást jelentett ez, mert ők 2011-ben nagyon jelentős létszámcsökkentést hajtottak végre, amikor egy igen hosszú átszervezési folyamat során a kétkaros egyetemből egy kart hoztak létre. Nagyon eltérő okok miatt, de sehol nem volt különösebb ellenállás a központosítással szemben.

Mi volt a helyzet a gazdasági főigazgatói posztnál?

Amikor a pályázatot kiírták a gazdasági főigazgató pozícióra, akkor mind a Honvédelmi Minisztérium, mind a Belügyminisztérium „indított” jelöltet, és volt egy „civil” pályázó is. A három pályázat gyakorlatilag kioltotta egymást, és a Szenátusban senki nem kapott többséget. Szedres László sem, akinek a legtöbb szavazata volt, ezért csak fél évre kapott főigazgatói megbízatást. Valójában a három fenntartó tárca között volt egy kis villongás a gazdasági főigazgató személye körül, végül az lett a megoldás, hogy fél év után új pályázatot írtak ki, és Gulyásné Túróczi Margit személyében kívülről került ember a tisztségre.

Milyen volt a rektori és a rektorhelyettesi pozíciók viszonya?

Teljesen normális. Előfordultak viták, mert ha megnézzük a hatásköri leírásokat, a szervezeti és működési szabályzatot, abból kiderül, hogy a rektorhelyettesek erős pozícióval rendelkeztek. Ennek az volt az oka, hogy senki nem tudta, milyen lesz az új rektor, senki sem dolgozott vele közvetlenül. Egyedül Kis Norbert ismerte jobban Patyi Andrást, ő javasolta, ő kérte föl. A rektorhelyettesi pozíciók azért voltak erősek, hogy ha esetleg mégsem válna be a rektor, akkor a rektorhelyettesek is tudják vinni az ügyeket. Aztán kiderült, hogy a rektor a nehéznek ígérkező környezetben is nagyon jól el tudja látni a feladatát, és mindenki megnyugodott, a Fenntartói Testület is. Addig is mindenki támogatta őt, utána pedig még inkább. Nem volt szükség a rektorhelyettesi jogkör kihasználására, amely ma is erős, de megfelelően le vannak osztva a szakmai feladatok, a központi bér- és létszámgazdálkodás, a költségvetési felelősség pedig a rektornál maradt.

Milyen volt az egyetem induló pozíciója a központi költségvetési forrásokat illetően?

Rossz. Az egyetem nagyon sokáig, azt is mondhatnám, hogy napjainkig húz magával egy mínuszt. Amikor elkezdtük a feladatalapú költségvetési tervezést 2011-ben, az mintegy 7,4 milliárd forintra rúgott, ehhez képest 4,7 milliárdot hagytak jóvá, tehát eleve nem túl jó költségvetési pozícióból indultunk. Olyan magas volt a tervezett saját bevételi láb, amelyet sohasem tudtunk elérni. Nem finanszírozták a központi egyetemi adminisztrációt, ezt is ki kellett gazdálkodni. Az egyetem nagyon sokáig húzta magával ezeket a problémákat, és évről évre próbáltuk a hiányt lefaragni, így évente javult egy picit a költségvetési helyzetünk. Talán az idei [2016/17-es tanév] volt az első olyan év, amikor viszonylag egyenesbe jöttünk. Viszont most azzal a nehézséggel kell szembenéznünk, hogy bejönnek az új ingatlanok, amelyek üzemeltetési költségeit a kormányzat egyelőre még nem ismerte el megfelelő mértékben,

és ezt a problémát a 2018-as és 2019-es költségvetésben meg kell oldani. A fenntartók mindig az egyetem mellé álltak, ha pótforrások bevonása vált szükségessé, egyszeri támogatással vagy a költségvetési bázis bővítésével. A tankönyvkiadáshoz, tankönyvíráshoz például külön pénzt kaptunk. Az egyetem nehéz pénzügyi kondíciók között jött létre, nagyon sokat kellett dolgozni, hogy konszolidált költségvetésű intézmény váljon belőle. Viszont azt se felejtjük el, hogy nálunk a fenntartó tudatos döntése alapján az úgynevezett pénzszerző szakokat fokozatosan megszüntették.

Ezeknek a pénzszerző szakoknak mi lett a sorsuk?

Bejelentették, hogy 2012 szeptemberétől ezekre nincs több felvétel, akiket már felvettek, azok befejezhették a képzést. Ezek többnyire a katasztrófavédelem civil szakjai voltak, felmenő rendszerben tavaly [2016-ban] végzett az utolsó évfolyam.

Ez valamiféle profiltisztítás jegyében történt?

Igen. Egyértelműen az a rendészeti és katonai fenntartók kérése, hogy arra képezzünk, amire nekik szükségük van, és különféle egyéb képzések ne vegyék el az erőt. A profiltisztítás megindult a közigazgatástudományi karon is, ahol csak olyan szakokat indítunk, és csak azokat tartjuk életben, ahol a közigazgatási életpályára lehet képezni, de ott a nem ehhez kapcsolódó képzés nem volt annyira széles körű és szerteágazó, mint a Rendészettudományi Karon.

Tehát nincs igazuk azoknak, akik szerint az átlagosnál sokkal jobban dotáltak volna a közszolgálati egyetemet?

Ezt a véleményt nyugodt szívvel cáfolom. Sőt, abban az időben a Corvinus Egyetem kétszer jobban volt dotálva, mint mi, és más felsőoktatási intézmények is kedvezőbb anyagi helyzetben voltak.

Köszönjük a beszélgetést!

Az interjút készítette: Szécsényi Mihály és Toldi Lóránt